

GIELAVEALGU AS - PROGREŠUVDNAPLÁNA

Progrešuvdnaplána govvida mo mánáidgárddi bargá daid čieža fágasurggiiguin mat rámmaplánas (RP) čilgejit mánáidgárddi sisdoalu ja doaimmaid. Fágasuorggit doibmet hárve sierra, ja suorggit leat dávjá ovddastuvvon oktanaga fáttáin ja proševttain mánnájoavkkus ja beaivválaš doaimmain . Mii háliidit ahte mánáidgárddi sisdoalus lea lunddolaš ovdáneapmi. Mánáin leat iešguđet eavttut ja sáhttet leat stuorra individuála erohusat. Min progresuvdnaplána vuolggasadjin lea máná mánáidgárdái álgin ja gitta dassázii go mánná geargá mánáidgárddis. Dán áigodagas lea mis ovddasvástádus ja galgat fuolahit ovdáneami ja oahppama. Lea dehálaš deattuhit ahte dát lea proseassa, mánná oažžu oppa áiggi ođđa vásáhusaid ja ođđa máhtuid. Mii deattuhit ahte duhkoraddan ja oahppan gullet oktii. Eanáš mánát álget mánáidgárdái go leat 1 jahkásaččat, muhto mis leat maid mánát geat álget 2-,3-,4-, ja 5- jahkásažžan. Sii leat vurken mielde mánggalágan vásáhusaid ja dáhpáhusaid. Dán galgat vuhtiiváldit go ovttasdoaimmat mánáiguin.

Ulbmil

Mánát galget oažžut sierra fágasurggiin fágaidrasttideaddji ja mánggabealat vásáhusaid.

Bargu sierra fágasurggiiguin galgá heivehuvvot mánáid ovdánandássái ja gálggaide, ja daid vuolggasadjin galget leat mánáid beroštumit.

Daid sierra fágasurggiiguin mánát galget beassat vásihit ilu, lihkostuvvama ja ovdáneami.

Oasseulbmil

Mii heivehit mánáid oahppan- ja čuvgehusbirrasa sihke siste ja olgun.

Mánát galget beassat dovdat hutkáivuoda, imaštallama ja diđoštandárbbu.

Kari Pape: Mánát leat mánga jagi mánáidgárddis, danin lea progresuvdnaplána dehálaš. Mánát galget beassat dovdat ahte sii šaddet mánáidgárddis – iige ahte sii šaddet eret mánáidgárddis...

Gulahallan, giella ja teaksta

Mánáidgárdi galgá váikkuhit dasa ahte máná beassá dutkat ja ovdánahttit giellaáddejumis, giellamáhtus ja sierralágán gulahallanvugiid.

1 - 2 jahkásaš	3 – 4 jahkásaš	5 – 6 jahkásaš
Ollesolbmot geat áddejit máná initiatiivva ja dulkojit sin signálaid. Oažžut veahki sániid bidjat váikkuhusaide, dovduide ja vásáhusaide (daguide bidjat sáni) Buori beaivválaš ovttasdoaimman dili (omd. dikšun, nuoladeapmi/gárvodeapmi, borran) gaskkal máná/ollesolbmo; namahus, duođašteapmi ja geardduheapmi. Vuoru vuordin, sosiála ovttasdoaimman ja gulahallan. Atnit mánáiguin govaid, čujuhan- ja govvagirjjiid. Buori háleštanvejolašvuodát. Mánát galget oažžut positiivva ja geardduheadji vásáhusaid oanehaš lávlagiiguin, riimmaiguin, hoahkamiiguin ja máidnasiiguin. Atnit spealuid mat heivejit ahkáí. Logut ja bustávvat oinnolažžan ossodagas.	Luondu oktasaš vuolggasadjin imašteapmái, hálešteapmái ja smiehttamii. Ollesolbmot dorjot ja viiddidit máná sáhkkiiuvođa. Buorre ságastallan buot beaivválaš doaimmain. Njálmmálaš ovdanbuktin joavkkus ja guovtte gaskan. Álkes drámá- ja rollaspeallan. Oahpásmuvvan girjjiiguin main eambo teaksta ja diehtogirjjiiguin. Čuovvulit máná initiatiivva sárgut ja leavssuid bargat. Logut ja bustávvat oinnolažžan Mánát ieža válljejit girjjiid. Lohkat mánáide unnit dahje stuorát joavkkus.	Atnit spealuid mat movttiidahttet stoahkama ja oahppat doahpagiid ja vuordit vuoru. Doaimmat mat ráhkkanahhttet čállima. Movttiidahttit njálmmálaš muitalanmiela ja máhttit mitalit teavstta sisdoalu. Oahpásmuvvat kapihttalgirjjiiguin. Ráhkadit teavstta. Mitalit guhkit njálmmálaš teavstta. Mánát besset dovdat bustávid, loguid ja čállošiid. Áddešgoahhtit jienaid ja meriid. Sániid tákta ja ritma. Mánát mitalit iežas vásáhusain ja guldalit nuppiid.

Etihkka, osku ja filosofiiija Etihkka, osku ja filosofiiija leat mielde hábmemin vugiid áddet máilmmi ja olbmuid ja báidnet min árvuid, norpmaid ja guottuid.

1 – 2 jahkásaš	3 – 4 jahkásaš	5 – 6 jahkásaš
Veahkehit mánáid oahpásmuvvat iežas dovduiguin; ilus, váivi, balus, suhttan ja mo dan čájeha. Movttiidahttit mánáid čájehit buorre vuoda nubbái, veahkehit ja ovttasbargat. Mánát vásihit ahte sin oidnet, gullet ja sin áddejit. Mii veahkehit máná áddet mii lea riehta dahje boastut sierralágán dilálašvuodain. Fuolaheaddji, oadjebas ja vuorddehahtti láhtejeaddji ollesolbmot. Mánát ohppet kristtalaš allabasiid birra, juovllat ja beassážit.	Mii fuolahit ahte mánáin lea vejolašvuhta imaštallat, jearrat ja guorahallat vásáhusaid maid leat vásihan. Mánát galget beassat oahppat mo riidduid čoavdit. Ollesolbmot leat mánáid rollaovdagovat. Movttiidahttit mánáid beroštit ja áimmahuššat guđet guoimmi, ja atnit positiivva sániid guhtet guimmiideaset birra. Buohkat galget beassat vásihit ahte sus lea ustit ja diehtit mo galgá leat buorre ustit nubbái. Atnit árvvus ja dohkkehit sierralágánvuodaid mánnájoavkkus Oahppat kristtalaš allabasiin ja eará oskkuin mat leat ovddastuvvon mánáidgárddis. Gaskkustit boares árbevieruid allabasiid oktavuodas ja čohkket, vurket ja čoaggit Atnit árvvus buot eallima luonddus.	Mánát ja ollesolbmot guorahallet iežas daguid váikkhusaid. Buori ságastallamat, miellagovvadás ja filosofiijalaš jurddašeapmi. Buorit rollaovdagovat unnibuidda, oazžut ovddasvásttolaš doaimmaid ja čájehuvvot luohttámuša dego “stuorámussan” mánáidgárddis. Ovdánahttit riidočoavdindáiddu ain eanet. Ovdánahttit dohkkeheami ja árvvusatnima sierra eallinoainnuide, oskkuide ja kultuvrralaš erohusaide. Hárjehit dáiddu jurddašit, imaštallat ja vihkkehallat stuorát ja smávit áššiid, fenomenaid ja dáhpusaid árgabeaivvis ja min servvodagas. Oahppat buriid daguid vai šaddat demokrátalaš servodatborgárin.

Lohku, sadji ja hápmi

Mánáidgárdi galgá čalmmustahttit oktavuodaid ja láchčit dili nu, ahte mánát sáhttet diđoštít ja fuomášit matematihka beaivválaš eallimis.

1 - 2 jahkásaš	3 – 4 jahkásaš	5 – 6 jahkásaš
Mii čatnat rehkenastima ja doahpágiid oahpes áššiide, omd. máidnasiidda, muiltalusaide ja beaivválašdoaimmaide. Mánát besset vásihit ja duhkoraddat sierralágán hámiiguin siste ja olgun. Omd. hápmeboksa, spáppat, bardingovat, sáddofoarpmat, luondduávdnasat jna. Stoahkat “hápmi hámis” stobiiguin, duhkorasvisttiin, skáhpiiguin, guottáiguin, bevddiin jna. Namahit matematihkalaš doahpágiid. rátkin ja sirren.	Oinnolaš logut ja nummirat ossodagas. Mánát ožžot vásihit loguid ja rehkenastima beaivválaš doaimmain, máidnasiin/muiltalusain ja lávlagiin. Addit mánáide vejolašvuoda geavahišgoahtit matematihka máhttu hutkás huksenstoahkamiiguin sierralágán ávdnasiin (omd. Lego, togamáđidja, birccut, luondduávdnasat.) Vásihit sierralágán birco-, koarta- ja strategiijaspealuid ja njuolggadusstoahkamiid. Dádjadit ja vásihit mátkkis omd. gaska/áiggi. Sirret, rátkit, luondduávdnasiiguin ráhkadit minstariid. Oahppat oktavuoda gaskal meari ja logu. Mánát dovdet ja máhttet preposišuvnnaid.	Movttiidahttit áddet loguid- ja meriid, hámit, šládjen, mihtut ja sturrodagat. Sárgut/hukset stuorat ráhkkanusaid /huksehusaid Viidát vásáhusat sierralágán birco- koarta- ja strategiijaspealuiguin ja njuolggadusstoahkamiiguin. Mánát sáhttet sárgut kártta mánáidgárddis ja šiljus mii addá viidodat áddejumi, ja sii áddejit sajádaga ja orienterema. Mánát sáhttet ieža čoavdit unnit beaivválaš váttisvuodaid ja sáhttet leat ovdagovvan eará mánáide.

Rumaš, lihkadeapmi ja dearvvašvuohta

Mánáid galgá fátmastit buot doaimmaide gos besset vásihit lihkadeami, stoahkama, sosiála ovttasdoaimmama ja vásihit movtta ja máhtestuvvama iežaset eavttuid vuodul.

1 - 2 jahkásaš	3 – 4 jahkásaš	5 – 6 jahkásaš
Láhčit dili ja movttiidahttit mánáid geavahit rupmaša aktiivvalaččat, sihke fiinna- ja roavvamotorihkka. Oahpásmuvvat iežaset rupmašii. Láhčit dili vásihit movtta ja máhtestuvvama sihke olgun ja siste mánáid iežaset eavttuid ja gálggaid vuodul. Movttiidahttit ja láidestit mánáid šaddat iešheanalačča beaivválaš dáhpáhusain. Mánát ohppet ja vásihit giehtahygiena dehálašvuođa ja hárvánit gieđaid bassat. Hárvánit iešdántus fitnat hivessegis ja veahkehit sin heaitit lihpariiguin. Mánát besset dutkat borramuša áiccuiguin (oaidnit, máistit, haksit ja dovdat) Johtit mánggalágán eanadagain, buotlágán dálkkiin, ja buot jagiáiggiin. Dohkkeheaddji ollesolbmot mat dorjot ja duođástit mánáid sierralágán dovdduid. Mánát galget mánggabealat lihkadanvásašusaiguin vásihit máhtestuvvama ja oahpásmuvvat iežaset rupmašii.	Duhkoraddan ja lihkadeapmi olgun ja siste – máhttit goargnut ja sihkelastit. Mii hárvjehallat fiinnamotorihka, čuohppat ja bearralastit. Mánát basset gieđaid maŋŋil go leat fitnan hivessegis, ovdal borrama ja go leamašan olgun. Mánát vuidet ieža niestti ja hárvánit borranáiggis vuoru vuordit . Hivssethárvjehallan ja veahkehit heaitit lihpariiguin. Ieža álggahit gárvodeami ja gávdnat biktasiid hildus. Hárvjehallat gárvodeami rivttes ortnegis ja áimmahuššat iežas biktasiid. Mii geavahit liegga borramuša ráhkadeami ja fállan pedagogalaš doaimman mas mánát servet aktiivvalaččat. Mánát ožžot álgoeahppu iežas ja earáid rupmaša rájáide.	Deattuhit iešheanalašvuođa beaivválaš dilálašvuođain. Addit vejolašvuođa čuoigat, čierastit ja sihkkeltuvrraide. Dihtomielašvuohta iežas riskkas duhkoraddan áiggi. Dihtomielašvuohta iežas rájain ja iešhálddašeamis. Čállinráhkkanahtti doaimmat. Ovdánahttit buori miellaguottuid iežas ja nuppiid rupmašii ja rájaid bidjat iežas rupmašii.

Luondu, biras ja teknologiija

Mánáidgárdi galgá váikkuhit dasa ahte mánát liikogohtet lundui ja ožžot luondduvásáhusaid mat ovddidit dáiddu dájjadit ja vánddardit luonddus iešguđet jagiáiggiin.

1 - 2 jahkásaš	3 – 4 jahkásaš	5 – 6 jahkásaš
Oahpásmuvvat mánáidgárddi šilljui. Oahpásmuvvat ja dutkat luonddu lagasbirrasis. Atnit árvvus luonddu eallima. Sáhkkiivuoha lundui, jienaide, hájaide ja ivnniide. Oažžut luondduvásáhusaid iešguđet jagiáiggiin, dálkkiin ja temperatuvrrain. Omd: leat olgun buot lágan dálkkis , čuovvut muhtun muora jagi čađa ja čuovvut mo dat rievdá čakčat, dálvet, giđđat ja geassit. Gilvit, šaddadit ja čohkket luonddus. Mii ávkkástallat šattuid. Atnit diehtogirjjiid. Mánát dutket ja duhkoraddet čáziin. Imaštallat eallima ja jápmima.	Oahpásmuvvat ja dutkat luonddu, oahpat šattuid ja ealliid maid deaivat meahcis. Gávnnahit šlájaid, čohket, čoaggit ja vurket. Movttiidahttit mánáid diehtoáingirvuhtii, atnit áiccuid ja ovdošit luonddu mánggabealatvuođa. Oahpat sierralágán bargoreaidduid geavaheami, omd. sahá, veahčira ja niibbi. Gilvvgárddi: mánát besset mielde gilvit, láktadit ja buhtistit hilskuid ruonášaddogárddis. Besset vásihit mo mii ávkkástallat dan maid gilvit ja šaddadit. Mánát dahket mánggalágán iskosiid čáziin. Ságastallat mo mii gáhttet lagašbirrasa/luonddu. Álo čorget ruskkaid go leamašan tuvrras. Imaštallat fysihkka lágaid, omd. govdut, vuodjut, girdit, gorži jna.	Ovddidit áddejumi ceavzilis ovdáneamis. Mo eallit, šattut ja sin vuostevurolašvuohta váikkuha luonddu. Oahpat sierralágán bargoreaidduid geavaheami, omd. sahá, veahčira ja niibbi. Mánát besset vásihit mo dola cahkkehit ja vuollat niibbiin. Mánát ohppet mat leat iešguđet jagiáiggi dovdomearkkat. Mánát geahččaladdet mánggalágán iskosiid ja imaštallet ovttas ollesolbmuiguin mii dáhpáhuvá. Gilvvgárddi: searvat olles proseassas eatnamis beavdá. (gilvit siepmanniid, šaddadit ja čohkket iežas borramuša.) Vásihit mo fuolaha ja áimmahuššá min gilvvgárddi.

Dáidda, kultuvra ja hutkáivuohta

Dáidda- ja kulturvásáhusat mánáidgárddis sáhttet bidjat vuodu gullelašvuhtii, searvamii ja iežas hábmejeaddji bargui.

1 - 2 jahkásaš	3 – 4 jahkásaš	5 – 6 jahkásaš
Mii lámčit dili vai mánná iežas hutkáivuođas beassá atnit oppa rupmaša. Sihke hábmeandoaimmain ja drámá ja musihkkadoaimmain. Movttiidahttit musihkka ja drámá geavahussii mánáidgárddis. Mánát besset fuobmát ja dutkat sierra ávdnasiid ja bargoreaidduid. Vejolašvuota geavahit luonddu- ja máhcahanávdnasiid. Mánát oahpásmuvvet mitalusaide geardduheami bokte. Vejolašvuota kultuvrralaš vásáhusaide sihke mánáidgárddis ja eará sajiin. Oktasašbottut mánáidgárddis ja eará sajiin. Duddjot sierralágán luondduávdnasiin dáidda.	Deattuhit oktasaš vásáhusaid, ja ilu ráhkadit juoga ovttas. Heivehit fysalaš birra, ávdnasiid ja biergasiid olámuđui nu ahte mánná sáhtá ieš válljet. Lámčit dili nu ahte mánát sáhttet oassálastit hutkanproseassain hábmen,- musihkka- ja drámásuorggis. Atnit sierralágán hábmenteknikkaid sihke siste ja olgun. Min kultuvra ja árbevieruid gaskkusteapmi. Mánát besset oahpásmuvvat sierralágán mitalusaide nugo máidnasat, mitalusat ja cukcasat. Mánát máhttet ráhkadit áddehahtti motiivaid. (oaivi julggiiguin ja visti) Mánát besset geahččaladdat ivnniiguin.	Mii doarjut mánáid roahkkadit čájehit hutkáivuođa, okto ja joavkkus. Mánát ráhkadit iežas mitalusaide ja máhttet mitalit oahpes máidnasiid. Mánát máhttet čuojahit ritmačuojanasaide ja čuovvut ritmma lávlagis. Mánát hábmejit iežas sierralágán dáiddalaš ovdanbuktimiid mánggalágán ávdnasiiguin ja teknihkaiguin. Mánát máhttet seaguhit vuodđoivnniid ja dihtet ahte dat nuppástuvvet eará ivdnin. Mánát ivdnejit sárgáid siskkobealde. Mánát vásihit birra gos sáhtá leat rámis iežas kultuvrralaš gullelašvuodas.

Lagašbiras ja servodat

Mánáid mielváikkuheapmi mánáidgárddi árgabeaivái ásaha vuodu buoret áddet ja vásihit mo searvat demokrátalaš servodahkii

1 - 2 jahkásaš	3 – 4 jahkásaš	5 – 6 jahkásaš
Mánát galget beassat vásihit árgabeaivvis mielváikkuheami, ja ahte sii leat mearkašahtti borgárat servodagas. Beassat oahpásmuvvat mánggalágán árbevieruide ja kultuvrraide. Mii geahččat sámi leavvga ivnniid Mánát galget beassat vásihit ahte buohkain lea iešárvu ja leat mearkašahtti earáide. Addit mánáide joavkogullelašvuoda. Oahpásmuvvat mánáidgárddi šilljui ja lagasbirrasii. Mánát fuobmájit ahte son lea son ja don leat don.	Geavahit luonddu sohkabealneutrála stoahkan- ja oahppanarenan. Oahpásmuvvat mánáidgárddi šilljui ja lagasbirrasii, viidát hámis. Oahppat min kultuvrras ja eallinvuogis. Mánát ožžot viidát áddejumi min kultuvrii luđiid, máidnasiid ja cukasiid bokte. Mánát besset oaidnit ahte mii leat oassi máilmmis. Oahpásmuvvat min gielddain ja muhtun dain vejolašvuodain mat mis leat. Mánáidčoahkkimat ja mánáidságastallamat. Ságastallamat ja jurdagat luondduvásáhusain. Smartboard ja PC leat reaidut maid geavahit mánáiguin ovttas. Mánát ovdánit ja áddejit ahte sii leat ovttaárvosaš oassálastit demokratiijas. Mánát besset guhkit mátkái lávkkain ja vásihit luonddu stoahkan- ja oahppanarenan.	Mánát besset vásihit luonddu birra jagi, ja oaččut eaiggátvuoda dasa. Mánát doibmet ja váldet ovddasvástádusa vai buohkat dovdet sii leat mávssolaš oassin duhkoraddan- doaibmanoktavuodas.

Čuvgehus ja mánáid mielváikkuheapmi

Diehtoáŋgir, diđošteaddji ja hutkás mánát ovttasdoaimmas aktiivvalaš imaštalli ollesolbmuiguin.

1 - 2 jahkásaš	3 – 4 jahkásaš	5 – jahkásaš
Bargit galget oaidnit juohke máná ja dohkkehit máná dovdduid. Bargit galget leat doppe gos mánát leat. Bargit dulkojit máná buori geahčastagain. Bargit imaštallet ovttas mánáiguin. Bargit gávnnaht mas mánná berošta. Bargit ovdanbuktet ja addet vejolašvuoda sierralágán vásáhusaide/ávdnasiidda Bargit ovddidit viidáseappot máná iniciatiivva dál ja dás dáhpáhusain. Lágidit hutkás dukkoraddama ja oahppanbirrasa.	Mánát galget beassat vásihit ahte sin dárbbut ja oaivilat leat dehálačča. Bargit galget addit sidjiide doarvái dáhpáhusaid ja vásáhusaid vai sii šaddet sáhkki, hutkái ja diehtoáŋgir indiividat. Mánáid oaivilat galget deattuhuvvot. Mánát leat aktiivvalaš oassálastit árgabeaivvis. Mánát vásihit doarjja. Mánát galget ieža oahppat gávdnat sáni dovdduide. Mánát hárjehallet divaštallama, ovttaoaivilvuoda ja sierramielalašvuoda. Mis leat oktasaš njuolggadusat Mii guovdilastit čovdosiid Mánát besset searvat joavkkus iežas beaivvi loahppaárvoštallamis.	Bargit veahkehit mánáid árvoštallat iežas daguid ja váikkuhusaid, “mii geavvá jos mun dagan...” Mánát leat prošeaktajodiheaddjit iežaset prošeavttas. Bargit galget hástalit ja doarjut mánáid ieža jurddašit ja doaibmat Mánát galget beassat guorahallat sierramielalašvuodaid ja váttisvuodaid, gávdnat čovdosiid, ja geahččalit joatkit dáhpáhusas viidáseappot Bargit čađahit gažadeami 5-jahkásaččaiguin ja váldet vuolggasadjin mánáid vástádusaid go heivehit pedagogalaš práksisa

Min mánáidgárddis ii givssiduvvo!

Mánáidgárddis lea ollesolbmuin álo ovddasvástádus olmmošlaš gaskavuodain - álo, dás eai gávdno spiehkastagat (Lund og Helgeland 2016).

Váldoulbmil; Mii bargun lea addit mánáide buori oktasaš duhkoraddanvásáhusaid. Bargit observerejit mánáid duhkoraddama, dorjot sin giellaovdáneami ja váldet duođas mánáid vásáhusaid, jurdagiid ja dovdduid.

1 - 2 jahkásaš	3 – 4 jahkásaš	5 – 6 jahkásaš
Váldde buot mánáid bures vuostái. Sii galget dovdat iežas bures bohtin ja dovdat gullelašvuoda, “nu somá oaidnit du, mii leat vuordán du” Bargit galget leat lahka mánáid, ja veahkehit mánáid gávdnat sániid dovdduide ja daguide. Álgo empatiija, veahkehit máná buorre ovttasdoibmii ; jedđet, veahkehit, juogadit ja leat buorre. Ollesolbmot galget čájehit konkrehta buorre vuoda guhtet guimmiidasaset. Buori oktasaš vásáhusat ja positiivva muosáhusat ovttas. Kártet oktavuodaid vai leat sihkkarat ahte mánás leat buorre oktavuodát ollesolbmuiguin. “Rámideaddji miellaguottut”, hállat positiivvalaččat nuppiid birra. Fuolahit searvadahtti duhkoraddanbirrasa gos buohkat besset leat mielde.	Bargit oassálastet aktiivvalaččat ja veahkehit mánáid álggahit duhkoraddama, ovddidit ja bajidit stoahkama viidáseappo. Bargit gávdnet sániid dovdduide, ja čájehit ahte daguid ja dovdduid gaskkas lea oktavuoha. Bargit doaibmagohtet ja bissehit dárbbasmeahtun láhttema. Mánát galget oaččut doarjja nákcet vuostegieđageavvamiid ja hástalusaid. Mánát galget hárvánit oaidnit nuppiid dárbbuid, ovddidit empatiija. Mánát galget hárvánit váldit earáid mielde duhkoraddamii. Oktasaš fuomášupmi ja vásáhusat addet buot mánáide vuoda searvat duhkoraddamii. Láigidit stoahkanbirrasa/deaivvadanbáikkiid mat dagahit buori oktavuodaid mánáid gaskii. Mánát galget hárvánit bidjat alcceseaskka rájaid ja gudnejahttit earáid rájaid.	Mánát hárvánit váldit vuostái maiddáid earáid oaiviliid iige dušše iežaset, ja guldalit daid. Mánát dustet bissut iežaset válljejumiid duohken ja rámiduvvojit dan dihtii. Mánát galget máhttit giela geavahit riidočoavdimis ja nagodit vuordit vuoru. Mánát galget beassat vásihit buorre ovttasdoaimama ja ustivuoda. Mánáidságastallamat ustivuodas. Bargit bovdejit rabas ja buorre ovttasbargui váhnemiiguin dalánaga jos fuomášuvvo olggušteapmi ja dárbbasmeahtun ovttasdoaimman. Mánát galget oahppat iežas bajidit positiivva vugiiguin. Mánát galget dovdat iežas mearkašahtti doarjjaaddin oktavuodas earáiguin. Mánát galget hárvánit sihke addit ja váldit vuostá positiivva sániid guđet guimmiin.

